

QORTI TA' L-APPELL

**S.T.O. PRIM IMHALLEF
SILVIO CAMILLERI**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

**ONOR. IMHALLEF
NOEL CUSCHIERI**

Seduta tat-30 ta' Novembru, 2012

Appell Civili Numru. 499/2010/1

Ines Calleja

v.

Awtorita' għat-Trasport f'Malta

Il-Qorti:

Preliminari

Dan huwa appell ad istanza tal-awtorita' konvenuta mis-sentenza mogħtija mill-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili fl-14 ta' Diċembru 2011 li permezz tagħha l-istess Qorti caħdet l-

eċċezzjonijiet tagħha u laqgħet it-talbiet tal-attriċi. L-awtorita` appellanti qed titlob lil din il-Qorti tirrevoka d-deċiżjoni tal-ewwel istanza, tilqa' l-eċċezzjonijiet tagħha u tiċċhad it-talbiet tal-attriċi.

Għal intendiment aħjar ta' dan l-appell, is-sentenza mogħtija mill-ewwel Qorti qegħdha tiġi hawnhekk riprodotta fl-intier tagħha:

“Il-Qorti,

“Rat ir-rikors ġuramentat ipprezentat fl-14 ta' Mejju 2011 li permezz tiegħu l-attriċi ppremettiet:

“Illi hija għandha l-pussess ta' porzjoni art ta' kejl superficjali ta' cirka erbat elef u ħames mitt metru kwadru (4,500m²) liema art tinsab fil-limiti taż-Żurrieq u tikkonfina mill-Majjistrat ma' Valletta Road, mill-Grigal ma' Triq Dun Ġużepp Barbara li tagħti għal Fhal Kirkop u mill-Lbiċ ma' proprjeta' ta' terzi, liema proprjeta' hija ndikata bl-ittri A, B, C u D fuq il-pjanta u *aerial photograph* hawn annessi.

“Illi matul dawn l-aħħar xahrejn l-intimat daħal ġol-proprjeta' tal-esponenti u neħħa l-ħajt tas-sejjiiegħ li jifred il-proprjeta' tal-esponenti minn ma' Valletta Road u sostitwih b'ieħor mhux tal-istess daqs mingħajr il-kunsens tal-esponenti u minkejja li kien hemm mandat ta' inibizzjoni kontra l-istess intimat.

“Illi dan sar abbużivament u llegalment u mingħajr il-kunsens tal-esponenti u b'hekk l-Awtorita' intimata kkommettiet spoll vjolenti.

“Għaldaqstant l-esponenti titlob li din l-Onorabbli Qorti m'għandhiex:

“1. Tiddikjara li l-Awtorita' intimata kkommettiet spoll fuq proprjeta' fil-pussess tar-rikorrenti; u konsegwentement;

“2. Tordna lill-Awtorita' intimata sabiex tirriprestina l-proprjeta' tal-esponenti fl-istat li kienet

anterjorment għall-istess spoll kompriż ir-repristinazzjoni tal-*boundary wall* tal-esponenti li jiġi faċċata ma' Valletta Road, Żurrieq tal-istess kwalita', daqs u għoli li kien qabel, fi żmien qasir u perentorju li jiġi hekk prefiss; u fin-nuqqas;

“3. Tawtorizza lill-esponenti tagħmel dawk ix-xogħlijiet bi spejjeż tal-intimati taħt dawk il-provvedimenti li din il-Qorti jogħgobha timponi.

“Bl-ispejjeż kontra l-Awtorita' intimata u b'riżerva għal kull azzjoni ulterjuri spettanti lill-esponenti, liema intimati huma minn issa ngunti għas-subizzjoni.

“Rat id-dikjarazzjoni maħlufa tal-attriċi u l-lista tax-xhieda.
“Rat ir-risposta ġuramentata tal-Awtorita' tat-Trasport f'Malta, ppreżentata fis-27 ta' Mejju 2010, li permezz tagħha eċċepiet:

“Illi t-talbiet attriċi huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jiġu miċħuda bl-ispejjeż kontra l-istess attriċi u dana għas-segwenti raġunijiet:

“Illi *in linea* preliminari l-azzjoni ta' spoll fil-konfront tal-Awtorita' esponenti hija abusiva u vessatorja billi m'hiex azzjoni possessorja u għalhekk ma tista' qatt jkollha l-effett li tattakka l-ordnijiet leġittimi maħruġa mill-istess awtorita' pubblika, li l-azzjonijiet tagħha huma protetti u sanzjonati bil-liġi u għalhekk se *mai* billi l-mertu huwa għemil amministrattiv l-attriċi kellha tinkwadra l-azzjoni tagħha skond l-Artikolu 469A tal-Kap 12.

“Illi sussidjament u bla preġudizzju għall-premess t-talbiet attriċi għandhom jiġu respinti bl-ispejjeż kontra tagħha u dana billi l-elementi u rekwisiti ta' azzjoni ta' spoll ma jeżistux;

“Illi sussidjament u bla preġudizzju għall-premess, l-attriċi għandha tipprova li hija effettivament kellha l-pussess tal-art mertu tal-każ;

Kopja Informali ta' Sentenza

“Illi subordinatament u mingħajr preġudizzju għall-premess l-Awtorita' intimata m'hiex persuna fiżika kwindi ma tista' qatt tikkometti spoll kif allegat mill-attriċi;

“Illi subordinatament u bla preġudizzju għall-premess, l-allegat azzjoni ta' spoll ma saretx mill-esponenti u *di piu'* mingħajr l-awtorizzazzjoni jew ordni tal-istess esponenti;

“Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri.

“Rat id-dikjarazzjoni maħlufa tal-awtorita' konvenuta u l-lista tax-xhieda.

“Semgħet il-provi;

“Rat l-atti proċesswali u l-verbal tas-seduta tal-21 ta' Ottubru 2011 fejn il-kawża tħalliet għas-sentenza wara li l-Qorti ddikjarat magħluqa l-provi tal-awtorita' konvenuta.

“Ikkunsidrat.

“Illi kif jidher ċar mir-rikors promotur din hija kawża ta' spoll. L-attriċi qed issostni li l-awtorita' konvenuta daħlet fi proprjeta' tagħha li għaliha għamli riferenza fl-istess rikors, u li bidlet ħajt tas-sejjiiegħ b'ħajt ieħor f'post differenti minn qabel. Kif hu magħruf huma tlieta l-elementi rikjesti biex azzjoni ta' spoll tirnexxi, u ċjoe':

“1. il-pussess – ***possedisse***;

“2. l-azzjoni spoljattiva li tkun saret bil-moħbi jew kontra l-volonta' tal-attur – ***spoliatum fuisse***; u

“3. li l-azzjoni issir fi żmien xahrejn minn meta jkun seħħ l-ispoll – ***infra bimestre deduxisse***.

“Illi l-awtorita' konvenuta qed jikkontestaw li l-attriċi kellha l-pussess in kwistjoni; tgħid ukoll qabel xejn li dak li għamlet għamlitu permezz ta' ordni legittima maħruġa minnha stess u se *mai* l-attriċi kellha tipproċedi *ai termini* tal-artikolu 469A tal-Kapitlu 12, u ċjoe' tattakka l-għemil amministrattiv. Dwar din l-eċċezzjoni l-Qorti mill-ewwel

tiddikjara li ma taqbilx; ma hemm xejn fil-liġi li ma jhallix lil xi ħadd jipproċedi bl-azzjoni ta' spoll jekk iħoss li għandu jagħmel dan anke fil-konfront ta' awtorita' pubblika. Minħabba li l-awtorita' naqset li tressaq provi, ma ngabet lanqas ebda prova li hija aġixxiet skond xi ordni leġittima tagħha stess.

“Illi fil-fehma tal-Qorti għalhekk il-kwistjoni prinċipali f'din il-kawża hija jekk l-attriċi kellhiex il-pussess rikjest mill-liġi. Fil-kawża deċiża mill-Qorti tal-Appell fit-28 ta' Mejju 1956 fl-ismijiet “**Vincenzina Cassar et vs Annetto Xuereb Montebello**” l-istess Qorti qalet illi:

“Il-ġurisprudenza tat-Tribunali tagħna dejjem kienet kostanti fl-interpretazzjoni ta' dawn il-liġijiet fis-sens li l-azzjoni ta' spoll hija 'di ordine pubblico', unikament u esklussivament intiża biex timpedixxi li wieħed jagħmel ġustizzja b'idejh mingħajr l-intervent tat-tribunal ċivili u tipprevjeni l-konsegwenzi deplorevoli ta' aġir simili. Għalhekk il-liġi tivvjeta' l-allegazzjoni ta' kwalsiasi eċċezzjoni li ma tkunx dilatorja kontra r-reintegrazzjoni u tiċċirkoskrivi l-eżami tal-Qorti għall-fatt biss tal-pussess u tal-ispoll denunzjat. Ir-reintegrazzjoni għandha dejjem tiġi ordnata mill-Qorti, kwantunkwe l-pussess jista' jkun vizjat u min jikkometti l-ispoll ikun il-veru proprjetarju tal-ħaġa li minnha l-possessur tagħha jkun ġie spolljat.”

“Illi f'din is-sentenza l-Qorti ċċitat sentenza riportata fil-**Volum XXXIII-ii-83** illi rriteniet ‘che la reintegrazione dovrà essere dalla Corte ordinate, comunque viziato possa essere il possesso dell' attore, comunque il citato possa essere il vero proprietario della cosa di cui l' attore avesse sofferto lo spoglio; sicche' l' indagine intorno alla legittimita' del possesso, da farsi in altra sede, tornerebbe oziosa in questo giudizio.’

“Illi fis-sentenza “**Delia vs Schembri**” (Prim' Awla – 4 ta' Frar 1958) ġie ritenut illi:

“L-azzjoni ta' spoll siservi biex tipproteġi l-pussess, ikun x'ikun ... li jiġi vjolentement jew okkultament meħuda mingħand il-possessur jew detentur u ġie deċiż kemm-il

darba li tapplika wkoll għat-tutela tal-kważi pussess tad-drittijiet legali u hija inerenti għall-fatt ta' min b'awtorita privata ... jagħmel għad-dannu ta' terza persuna att li għalkemm jista' jkollu dritt għalih ma jistgħax jeżerċitah mingħajr intervent tal-Qorti."

"Illi fi kliem **Pacifici Mazzoni** spoll vjolent huwa *"qualunque atto arbitrario che per forza privata si compia contro la volontarieta' dello spogliato"*. (Vol III Sez. 52).

"Illi kif ukoll intqal fil-kawża **"Margherita Fenech vs Pawla Zammit"** deċiża fit-12 ta' April 1958;

"L-actio spolii hija radikata pjuttost fuq l-esiġenzi ta' utilita' soċjali milli fuq il-prinċipju assolut ta' ġustizzja hija eminentement intiza l-protezzjoni ta' kwalunkwe pussess u jiġi impedit liċ-ċittadin privat li jjeħu l-liġi f'idejh; b'mod li l-fini tagħha huwa dak li jiġi restawrat l-istat tal-pussess li jkun ġie skonvolt jew turbat."

"Illi wieħed ukoll isib dikjarat illi:

"Kif kellha okkażjoni tesprimi ruħha l-Onorabbli Qorti tal-Appell, l-indaġini li trid issir hija waħda limitatissima, rigoruża u skarna u ma tinsab f'ebda leġislazzjoni oħra u komplet tgħid illi għalhekk indaġinijiet ibbażati fuq x'jgħidu u ma jgħidux ġuristi u awturi Franciżi u Taljani huma għal kollox irrilevanti u inapplikabbli fil-kuntest tal-ordinament ġuridiku tagħna" – Appell Ċivili – "Cardona vs Tabone" – deċiża fid-9 ta' Marzu 1992.

"Illi f'din il-kawża l-awtorita' konvenuta mhumiex jiċhdu li għamlu x-xogħlijiet illi minnhom qed jillmentaw l-attriċi u l-unika prova dwar il-pussess resqitha l-attriċi *tramite* żewġha Frank Calleja li xehed fis-17 ta' Ġunju 2011 u kkonferma sija l-pussess tal-ambjenti u sija l-ispoll kommess mill-awtorita' konvenuta u l-Qorti m'għandhiex għalfejn tiddubita mill-veraċita' tad-depożizzjoni tiegħu. Għaldaqstant it-talbiet attriċi jistħoqqilhom jiġu milqugħa.

"Għal dawn il-motivi, il-Qorti tiddeċiedi din il-kawża billi tiċhad l-eċċezzjonijiet tal-awtorita' konvenuta u tilqa' t-talbiet kollha tal-attriċi. Għall-fini tat-tieni talba

tipprefiġġi terminu ta' xahar. Il-Qorti tinnomina lil A.I.C. Mario Cassar li għandu f'kull każ jissorvelja x-xogħol.

“L-ispejjeż tal-kawża jithallsu mill-Awtorita' konvenuta.”

Rikors tal-appell tal-Awtorita' għat-Trasport f'Malta:

L-Awtorita' għat-Trasport f'Malta ħassitha aggravata bid-deċiżjoni tal-ewwel Qorti u għalhekk interponiet dan l-appell minnha.

L-aggravji tagħha (li huma riproduzzjoni “*copy & paste*” tal-aggravji tagħha fil-kawża l-oħra fl-istess ismijiet 299/2010JA) huma dawn:

“(1) *L-ewwel aggravju: il-pussess*

“L-awtorita' appellanti tirreferi għax-xiehda tal-perit John Demicoli u tgħid li minn din ix-xiehda ġie kkonfermat li l-ħajt divizorju mertu tal-kawża tneħħa u nbena fuq l-istess linja ta' qabel, u in oltre jirriżulta li l-istess ħajt inbena fuq il-parti esproprijata. Hija ssostni li llum il-pussess tal-art fejn reġa' nbena l-ħajt jinsab vestit fil-Gvern ta' Malta u dana peress li inħarġu d-dikjarazzjonijiet tal-President fil-Gazzetta tal-Gvern tad-19 ta' April 2010 u fis-27 ta' Mejju 2010. Tinsisti li jonqos għalhekk element essenzjali u rikjest mil-liġi biex azzjoni ta' spoll tirnexxi, u cioe` l-pussess tal-attriċi.

“(2) *It-tieni aggravju: il-mertu ġie eżawrit*

“L-awtorita' appellanti ssostni li l-affarijiet li l-attriċi tirreferi għalihom fit-talba tagħha ġew imwettqa u għalhekk il-mertu ġie eżawrit fil-mori tal-kawża u fil-fatt il-mandat ta' inibizzjoni 230/2010 fl-ismijiet Ines Calleja vs Awtorita' għat-Trasport f' Malta ġie revokat u ddikjarat bla effett appuntu abbażi ta' dan il-fatt. Tagħmel ukoll riferenza għax-xiehda tal-perit Demicoli li xehed li l-informazzjoni li tawh il-kuntratturi u s-supervisor hija li x-xogħlijiet saru, u žied jgħid li s-sur Calleja qatt ma lmentat li ma sarux.

“(3) ***It-tielet aggravju: l-ispoll***

“L-awtorita` appellanti tirrileva li jonqos element ieħor rikjest sabiex l-azzjoni ta' spoll tirnexxi. Hija tgħid li l-attriċi kienet ġiet infurmata li x-xogħlijiet kienu ser isiru u saħansitra kien hemm ko-ordinazzjoni magħha dwar ix-xogħlijiet u dan kif jirriżulta mix-xieħda ta' Frank Calleja tas-17 ta' Ġunju 2011 u tal-perit Demicoli tal-15 ta' Ottubru 2010.”

Risposta tal-appell ta' Ines Calleja:

L-attriċi wieġbet biex tgħid li l-appell interpost mill-awtorita` konvenuta huwa infondat fil-fatt u fid-dritt u għandu jiġi miċħud.

Filwaqt li ma teskludix li l-ħajt seta' inbena fuq l-istess *alignment* li kien hemm qabel, issostni li l-awtorita` konvenuta f'Mejju 2010 waqqgħet ħajt proprjeta` tagħha u ssostitwietu b'ħajt ieħor ta' għoli differenti u waqqgħet ix-xatba.

Dwar l-argument tal-awtorita` appellanti, u ċioe` li kien hemm proċess ta' esproprijazzjoni, hija targumenta li l-ħajt inkwistjoni ma ġiex esproprijat għaliex il-Gvern huwa l-proprjetarju tal-art lil hinn mill-ħajt u għalhekk qatt ma kellu d-dritt li jiddemolixxi tali ħajt. Hija ssostni li l-awtorita` appellanti qabdet u waqqgħet il-ħajt tas-sejjiiegħ fuq Triq Valletta meta dwar tali proprjeta` ma kien hemm u ma hemm l-ebda proċeduri ta' espropriu u tinsisti li l-ħajt kien u għadu proprjeta` tagħha.

Hija tiċħad li l-aġir tal-Awtorita` sar bil-kunsens u approvazzjoni tagħha u filwaqt li taċċenna għall-fatt li l-azzjoni saret fi żmien xahrejn mill-aġir (allegatament spoljattiv) tal-Awtorita`, issostni li b'riżultat ta' dan l-aġir, ġew spoljati d-drittijiet possessorji tagħha.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti:

Din il-kawża (kif wkoll dik fl-istess ismijiet bin-numru taċ-ċitazzjoni 299/10JA) hija waħda ta' spoll li tirrigwarda

biċċa għalqa proprjeta` tal-attriċi. Din il-biċċa art tinsab f'kantuniera b'mod li naħa minnha tiġi fuq Valletta Road u naħa oħra fuq Triq Dun Ġużepp Barbara li tagħti għal Haħ Kirkop.

L-attriċi ppremettiet li fix-xahrejn preċedenti l-kawża, l-Awtorita` daħlet fl-għalqa proprjeta` tagħha u neħħiet il-ħajt tas-sejjeħ li jifred il-proprjeta` tagħha minn ma' Valletta Road u ssostitwietu b'ieħor mhux tal-istess daqs, mingħajr il-kunsens tagħha u minkejja li kien hemm mandat ta' inibizzjoni kontra l-istess Awtorita`. L-ewwel Qorti wara li eżaminat il-provi prodotti rriżultatla li l-attriċi effettivament kellha l-pussess tal-ambjenti u li l-awtorita` konvenuta kkommettiet atti spoljattivi fil-konfront tal-attriċi.

L-ewwel aggravju: Nuqqas ta' pussess

L-awtorita` appellanti tirreferi għax-xhieda tal-perit John Demicoli u tgħid li minn din ix-xhieda ġie kkonfermat li l-ħajt diviżorju mertu tal-kawża tneħħa u inbena fuq l-istess linja ta' qabel, u in oltre jirriżulta li l-istess ħajt inbena fuq il-parti esproprjata.

Kif diġa` ingħad pero`, l-għalqa inkwistjoni għandha żewġ ħitan u mhux wieħed li jagħti għal fuq żewġ toroq: wieħed jagħti fuq Valletta Road u ieħor fuq Triq Dun Ġużepp Barbara, u din il-kawża ta' spoll tirrigwarda ħajt differenti minn dak mertu tal-kawża l-oħra. Huwa għalhekk importanti li wieħed jippreċiża l-ħajt konċernat f'din il-kawża. Il-ħajt mertu tal-ispoll odjern huwa dak li jifred l-għalqa minn Valletta Road. Il-perit John Demicoli xehed hekk:

"...il-proprjeta` tas-sinjuri hija kantuniera minn Valletta Road għal Triq Ġużepp Barbara u l-parti ta' ma' Valletta Road fejn kien hemm mil-proġett per se hemmhekk il-ħajt inbidel fuq l-istess linja, il-parti fejn tiġi kantuniera' ma' Triq Dun Ġużepp Barbara u parti fi Triq Dun Ġużepp Barbara proprja fejn kien hemm l-esproprjazzjoni li konna qed nitkellmu qabel, dak inqala' u nbena fuq fejn hemm esproprjat."

Ladarba l-ħajt mertu tal-kawża odjerna mhux dak milqut bl-esproprijazzjoni dan l-aggravju m'għandu x'jaqsam xejn ma' din il-kawża. Dan il-punt dwar in-nuqqas ta' pussess minħabba l-esproprijazzjoni jirrigwarda l-ħajt li jikkonfina ma' Triq Dun Ġużepp Barbara, mertu tal-appell bin-numru 299/2010JA.

It-tieni aggravju: il-mertu ġie eżawrit

L-awtorita` appellanti ssostni li l-affarijiet li l-attriċi appellata tirreferi għalihom fit-talba ġew imwettqa u għalhekk il-mertu ġie eżawrit. Tispjega li fil-fatt il-mandat ta' inibizzjoni 230/2010 fl-ismijiet **Ines Calleja v. Awtorita` għat-Trasport f'Malta** ġie revokat u dikjarat bla effett appuntu abbażi ta' dan il-fatt. Effettivament il-Qorti kienet irrevokat il-mandat ta' inibizzjoni tagħha wara li semgħet il-qari ta' nota. Permezz ta' din in-nota (datata 7 ta' Lulju 2010) ġie esebit skambju ta' *emails* bejn l-avukati tal-partijiet fejn l-Awtorita` dwar it-Trasport f'Malta aċċettat li jsiru s-segwenti xogħlijiet:

“1. move the big stone blocks alongside the newly built “ħajt tas-sejjeħ” in Triq Kirkop, (behind the “sejjeħ” wall along Triq Dun Ġużepp Barbara not exceeding one layer in height, as temporary storage until Calleja uses them for his needs)

“2. will do “katusa” across the footpath in front of his property so that rain water in the road will go into client’s “ġiebjja”

“3. remove debris from the field.”

u fl-istess nota l-attriċi speċifikat li fid-dawl tal-istess korrispondenza u mingħajr preġudizzju għad-drittijiet tagħha fil-proċeduri oħra pendenti, hija tagħti l-kunsens tagħha għar-revoka tal-mandat ta' inibizzjoni.

L-awtorita` appellanti taċċenna wkoll għax-xhieda tal-Perit Demicoli (il-*project leader*) fejn qal li sal-lum m'għandux risposta li x-xogħlijiet ma sarux. *“L-informazzjoni li tawni l-*

Kopja Informali ta' Sentenza

kuntratturi u s-supervisor huwa li saru, is-sur Calleja qatt ma kkomplejnja li ma sarux minn dak l-aspett".

Jidher pero` li dan it-tieni aggravju wkoll m'għandux x'jaqsam mal-kawża odjerna. Ix-xogħlijiet li jissemmew fl-*emails* (li ġew esebiti man-nota li in vista tagħha ġie revokat il-mandat ta' inibizzjoni) ma jidhirx li jirrigwardaw il-ħajt li jikkonfina ma' Valletta Road. Jirriżulta invece mix-xhieda tal-perit John Demicoli tal-15 ta' Ottubru 2011 (fl-atti tal-kawza 299/2010JA) li l-ħajt mertu tal-kawża baqa' ma ġiex ripristinat għall-għoli li kien qabel;

"Dr Peter Borg Costanzi: Taqbel miegħi li intom waqqajtu ħajt li kien hemm eżistenti fuq Valletta Road?"

"Xhud: Iva u ergajna bnejnih.

"Dr Peter Borg Costanzi: U bnejtuh pero` mhux bl-istess għoli li kien hemm qabel.

"Xhud: Iva"

Mix-xhieda ta' Frank Calleja tas-17 ta' Ġunju 2010 (fl-atti tal-kawża 299/2010JA) ukoll jirriżulta li l-ħajt fuq Valletta Road baqa' ma ġiex ripristinat għall-għoli li kien qabel;

"Dr Peter Borg Costanzi: Illum il-ġurnata wara li sar dan kollu, fuq din il-faċċata, Valletta Rd, x' hemm issa?"

"Xhud: Fuq dik il-faċċata tellgħu biċċa ħajt ta' metru, il-gate m'għamluhiex kelli nagħmilha jien għax kienu qegħdin jidħluli n-nagħaġ.

... ..

"Dr Peter Borg Costanzi: U inti kif tridu l-ħajt?"

"Xhud: Kif kien.

"Dr Peter Borg Costanzi: Dik hija għar-rigward tal-ħajt fuq Valletta Road.

Kopja Informali ta' Sentenza

“Xhud: Sewwa

.....

“Dr Peter Borg Costanzi: Jigifieri biex nagħmlu summary, fuq Valletta Road il-ħajt twaqqqa’, reġa’ nbena, pero` ma nbeniex tal-istess għoli, hux hekk?”

“Xhud: Iva”.

In vista ta’ dan kollu għalhekk ma jidhrax li l-mertu ġie eżawrit.

It-tieni aggravju għalhekk jirriżulta infondat ukoll.

It-tielet aggravju: l-ispoll

L-awtorita` appellanti targumenta wkoll li l-attriċi appellata kienet taf bix-xogħlijiet u saħansitra kien hemm ko-ordinazzjoni magħha fir-rigward tax-xogħlijiet. F’dan it-tielet aggravju tagħha hija tiċċita mix-xhieda ta’ Frank Calleja tas-17 ta’ Ġunju 2011 li tirrigwarda konverżazzjoni li kellu mal-kuntrattur. Tagħmel ukoll riferenza għax-xhieda tal-perit Demicoli tal-15 ta’ Ottubru 2010 li saret ukoll riferenza għaliha fl-aggravju preċedenti.

B’riferenza għall-ħajt fuq Valletta Road, Frank Calleja kien xehed li kien kellem lill-kuntrattur u nsista miegħu biex ma jmiss xejn hemmhekk;

“Dr Peter Borg Costanzi: La l-ħajt u lanqas il-gate?”

“Xhud: L-għalqa, lanqas il-gate xejn.”

Dwar l-allegata ko-ordinazzjoni fir-rigward tax-xogħlijiet, din jidher li kienet fir-rigward tax-xogħol rimedjali li kellu jsir fir-rigward tal-ispoll mertu tal-kawża l-oħra u għalhekk m’għandhiex rilevanza għal din il-kawża.

Fir-rigward tar-rekwiżiti ta’ vjolenza jew klandestinita` l-qrati tagħna dejjem sostnew li mhux neċessarji dawn iż-żewġ rekwiżiti f’daqqa iżda jekk jirriżulta wieħed ikun

suffiċjenti. Fir-rigward tal-vjolenza huwa biżżejjed il-vjolenza fuq il-ħaġa, liema vjolenza tavvera ruħha jekk l-aġir ikun sar kontra l-kunsens tal-possessur jew detentur. Fil-każ inkwistjoni għalkemm jista' jingħad li ma kienx hemm klandestinita` għaliex jirriżulta li r-raġel tal-attriċi kellu ideja ċara li l-awtorita` konvenuta kienet ser tagħmel xogħlijiet li kienu ser jaffetwaw il-ħajt mertu tal-kawża odjerna, jirriżulta li ma kienx hemm il-kunsens tiegħu u ta' martu l-attriċi u għaldaqstant il-“vjolenza” avverat ruħha minħabba dan il-fatt.

Għaldaqstant it-tielet aggravju huwa infondat.

Għal dawn il-motivi din il-Qorti tiċċhad l-appell tal-awtorita` appellanti u tikkonferma d-deċiżjoni tal-ewwel Qorti u konsegwentement:

(1) Tilqa' l-ewwel talba tal-attriċi appellata u tiddikjara li l-Awtorita` konvenuta appellanti kkommettiet spoll fuq il-proprijeta` fil-pussess tal-attriċi appellata;

(2) Tordna lill-Awtorita` biex fi żmien xahar tirripristina l-*boundary wall* tal-attriċi li jiġi faċċata ma' Valletta Road, Żurrieq, tal-istess kwalita`, daqs u għoli li kien qabel. Tinnomina lill-AIC Mario Cassar sabiex jissorvelja x-xogħol;

(3) Fin-nuqqas tawtorizza lill-attriċi appellanti tagħmel dawk ix-xogħlijiet neċessarji bi spejjeż tal-awtorita` konvenuta appellanti.

L-ispejjeż ta' dan l-appell għandhom jiġu sapportati mill-awtorita` appellanti.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----